

УДК 347.63

Наталія Найман,студентка юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

СІМЕЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДИТИНИ

У статті розглядаються проблемні питання сімейно-правового статусу дитини. Автор аналізує положення міжнародного та національного законодавства, які регламентують сімейно-правовий статус дитини. Також у статті докладно досліджено елементи сімейно-правового статусу дитини, а саме правосуб'єктність, права та обов'язки дитини.

Ключові слова: дитина, правовий статус, сімейно-правовий статус, правосуб'єктність дитини, права дитини.

Постановка проблеми. Найважливішою функцією держави є захист прав та свобод людини. «Права людини починаються з прав дитини» – філософське гасло, під яким Уповноважений Верховної Ради України з прав людини здійснює свою діяльність. Однак, окрім прав, свобод та законних інтересів, діти також мають і певні обов'язки. Враховуючи важливість прав, свобод та обов'язків дітей, вважаємо за доцільне проаналізувати та систематизувати підходи до визначення правового статусу дитини, а також проаналізувати та розкрити зміст елементів правового статусу дитини.

Науковою основою дослідження послугували праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як: Ю.Ф. Беспалов, О.С. Іоффе, Н.М. Конончук, О.О. Красавчиков, Л.В. Красицька, Й.О. Покровський, З.В. Ромовська, С.А. Саблук, О.Ф. Скакун, Р.О. Стефанчук, та інших провідних спеціалістів у сфері права.

Необхідність систематизації наукових підходів до визначення поняття правового статусу дитини та окреслення змісту його елементів на сучасному етапі розвитку України як соціальної та правової держави, а також посилення ролі прав та свобод дитини на міжнародно-правовому рівні дали змогу визначити завдання цієї статті.

Мета статті – здійснити узагальнення основних наукових підходів до визначення поняття «правовий статус», «правовий статус людини» та «правовий статус дитини»; проаналізувати положення міжнародних та національних нормативно-правових актів, які регламентують сімейно-правовий статус дитини; проаналізувати окремі аспекти елементів правового статусу дитини.

Виклад основного матеріалу дослідження.

1. Правовий статус: поняття, види та структура

Поняття «правовий статус» активно використовується в юридичній науці, однак серед науковців відсутній єдиний підхід до визначення вказаного поняття. На думку Н.М. Оніщенко, під правовим статусом слід розуміти систему законодавчо встановлених та гарантованих державою прав, свобод, законних інтересів і обов'язків суб'єкта суспільних відносин [1, с. 366]. У свою чергу О.Ф. Скакун визначає правовий статус особи як систему закріплених у нормативно-правових актах і гарантованих державою прав, свобод, обов'язків, відповідальності, відповідно до яких індивід як суб'єкт права (тобто як такий, що має правосуб'єктність) координує свою поведінку в суспільстві [2, с. 402]. Таким чином, правовий статус є багатоаспектною та комплексною правовою категорією, що має певну структуру та за допомогою якої особа координує свою поведінку в суспільстві.

Правовий статус класифікують на такі види: загальний – це статус особи, як громадянина держави, члена суспільства, він визначається перш за все конституцією і не залежить від різних поточних обставин, є єдиним, характеризується відносною статичністю, узагальненістю; спеціальний – це статус, який відображає особливості положення певних категорій осіб (студентів, пенсіонерів); індивідуальний – це статус, який фіксує конкретику окремої особи (стать, вік, сімейний стан тощо) [3, с. 23].

О.Ф. Скакун, з позицією якої ми погоджуємося, зазначає, що нерідко до структури правового статусу вводяться громадян-

ство, законні інтереси й гарантії, які є або передумовами правового статусу, або його умовами, супроводжують його, проникають до нього, але не становлять його структуру. Отже, інтерес передує правам та обов'язкам незалежно від того, чи знаходить він пряме закріплення, чи просто підлягає правовому захисту з боку держави. Громадянство, у свою чергу, як політико-юридичний стан є передумовою набуття індивідом правового статусу громадянина конкретної держави в повному обсязі. І що стосується гарантій, то вони є фактором реалізації правового статусу особи, а не елементами структури його системи [2, с. 403].

Таким чином, правовий статус є складною та багатоаспектною категорією, яка характеризується системністю, комплексністю, універсальністю та складається з таких елементів, як правосуб'єктність, права, свободи та обов'язки.

2. Правова природа правового статусу дитини

Відповідно до статті 1 Конвенції ООН про права дитини, прийнятої Резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 року, дитиною є кожна людська істота до досягнення нею 18-річного віку, якщо за законом, застосованим до даної особи, вона не досягла повноліття раніше.

Аналогічне визначення містить і національне законодавство. Згідно із Законом України «Про охорону дитинства» дитина – особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно із законом, застосованим до неї, вона не набуває повноліття раніше.

З.В. Ромовська зазначає, що ні реєстрація шлюбу, ні надання повної цивільної дієздатності тому, хто працює за трудовим договором або бажає займатися підприємницькою діяльністю, не припиняють у особи статусу дитини [4, с. 29].

Таким чином, дитиною є особа до досягнення нею повноліття, що має важливе значення для визначення правового статусу дитини.

Так, відповідно до частини 1 статті 6 Сімейного кодексу України (далі – СК України) правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття. У свою чергу, законодавець за критерієм досягнення дитиною 14-річного віку поділяє дітей на: малолітніх (до чотирнадцяти років) та неповнолітніх (від чотирнадцяти до вісімнадцяти років). Зазначене положення СК України дає підстави визначити специфічною ознакою правового статусу дитини його динамічний характер (особи набувають прав та обов'язків дитини від народження та вони припиняються із досягненням такою особою

повноліття, однак протягом періоду дитинства обсяг прав та обов'язків змінюється). У свою чергу, правовий статус загалом характеризується статичним характером.

Також на науковому рівні досить складно визначити правову природу правового статусу дитини: чи є правовий статус дитини комплексною правовою категорією (включає норми різних галузей права), або необхідно розмежовувати загальний (конституційний) правовий статус особи та спеціальний (галузевий) правовий статус дитини. Так, серед науковців існує думка, що правовий статус дитини є своєрідною надбудовою над загальним правовим статусом особи [5, с. 73]. Вважаємо, що таке визначення правового статусу дитини значно спрощує його розуміння та нівелює особливості, притаманні такому специфічному суб'єкту правовідносин, як дитина.

На противагу зазначеній позиції в науковій літературі існує думка, що правовий статус дитини може бути розподілений на загальний, спеціальний та індивідуальний. Так, загальний правовий статус дитини – це статус її як громадянина держави, який закріплений у конституції. Спеціальний статус – це правовий статус дитини як представника певної соціальної групи, відокремленої за юридично значущими критеріями. Індивідуальний статус – це правовий статус дитини як індивіда, що розкривається через персоналізовані права і обов'язки, враховуючи конкретні, природні і набуті здатності та особливості [6, с. 903]. С.А. Саблук зазначає, що за своєю природою правовий статус дитини є комплексним міжгалузевим, побудованим на основі загального правового статусу особистості [7, с. 147].

Підтримуємо позицію науковців щодо того, що правовий статус дитини є складною категорією та визначається через загальний, спеціальний та індивідуальний правовий статус дитини. Так, загальний правовий статус притаманний кожній дитині як людині або громадянину. Спеціальний правовий статус дитини характеризується особливостями притаманними саме конкретній категорії осіб – дітей (спеціальний статус може певною мірою звужувати або розширювати загальний статус). Індивідуальний правовий статус дитини притаманний конкретному суб'єкту правовідносин та дає змогу індивідуалізувати його серед інших суб'єктів.

3. Правосуб'єктність як елемент правового статусу дитини

О.Ф. Скакун визначає правосуб'єктність як передбачену нормами права здатність (можливість) бути учасниками правовідносин [2, с. 376]. О.А. Красавчиков вважає, що

правосуб'єктність є юридичною мірою можливості участі осіб у відповідних правовідносинах, ця міра подібно всім правовим формам юридично визначає межі правових можливостей особи [8, с. 17-18]. В основі визначення правової природи правосуб'єктності лежать два критерії: 1) вікова характеристика; 2) зрілість психіки, відсутність психологічних дефектів [2, с. 376-377]. Таким чином, можна сказати, що правосуб'єктність є здатністю особи бути носієм прав і обов'язків, здійснювати їх від свого імені та нести відповідальність за свої дії.

Серед науковців відсутня єдина думка щодо структурних елементів правосуб'єктності. Так, деякі науковці виділяють такі елементи правосуб'єктності: правоздатність, дієздатність та деліктоздатність (О.Ф. Скакун, Л.М. Звягнцева). Інша група науковців виділяє правоздатність та дієздатність (О.С. Йоффе, О.А. Красавчиков, А.М. Колодій, А.Ю. Олійник). І є науковці, які отождолюють правосуб'єктність та правоздатність фізичної особи (С.Н. Братусь, Ю.К. Толстой).

Підтримуємо підхід першої групи науковців, які включають до правосуб'єктності три елементи – правоздатність, дієздатність та деліктоздатність, оскільки тільки в такому комплексі правосуб'єктність фізичної особи може бути розкрита. Пропонуємо розглянути елементи правосуб'єктності більш детально.

Під правоздатністю слід розуміти передбачену нормами права здатність (можливість) індивіда мати суб'єктивні юридичні права і виконувати суб'єктивні юридичні обов'язки [2, с. 377]. Цікавим є питання моменту виникнення правоздатності у дитини. Так, відповідно до статті 25 Цивільного кодексу України цивільна правоздатність фізичної особи виникає у момент її народження. Так, за загальним правилом момент виникнення правоздатності дитини пов'язується із фактом її народження. У свою чергу, в цивілістичній літературі факт народження дитини оцінюється по-різному. Л. Еннекцерус зазначав, що правоздатність виникає з моменту кінця народження. Дитина в утробі матері не є суб'єктом права. Дореволюційні цивілісти зауважували, що дитина не повинна бути мертвнонародженою. Іноді до цього переліку додають також наявність фізіологічних ознак людини, тобто відсутність патологій. На противагу зазначеним думкам науковців висвітлюється позиція, що життєздатність для виникнення правоздатності значення не має: сам факт появи дитини на світ означає, що у неї виникла правоздатність, навіть якщо вона була живою лише декілька

хвилин або навіть секунд [9, с. 973]. У свою чергу, абзац 2 частини 2 статті 25 Цивільного кодексу України передбачає, що у випадках, встановлених законом, охороняються інтереси зачатої, але ще не народженої дитини. Таким чином, законодавство регламентує захист інтересів зачатої, але не народженої дитини, у зв'язку із чим в доктрині існує дискусія щодо правоздатності таких дітей. На думку першої групи вчених, правоздатність виникає з моменту народження дитини, а до цього здійснюється захист прав зачатої дитини, яка, можливо, народиться (Д.В. Боброва, Є.О. Харитонов, А.В. Силенко, В.В. Пиляєва, Ю.О. Заїка, Р.О. Стефанчук, О.С. Йоффе, Л.М. Міцкевич, О.О. Красавчиков). Іншою є думка, що зачату дитину слід прирівняти до суб'єкта права і тим самим наділити її правоздатністю. І третьою є позиція, яка полягає в тому, що дитина, якщо вона народилася, є правоздатною з моменту зачаття [10, с. 136].

Таким чином, справедливою видається позиція вчених щодо того, що ненароджена дитина не володіє правоздатністю, однак у контексті захисту інтересів дитини, яка, можливо, народиться, держава повинна гарантувати охорону її прав та інтересів.

Наступним елементом правосуб'єктності є дієздатність. Дієздатність – це реальна здатність (властивість) суб'єкта права своїми активними діями реалізовувати у відповідних правовідносинах свою правоздатність, набувати і здійснювати свої суб'єктивні права й обов'язки [11, с. 510]. На відміну від правоздатності дієздатність залежить від віку та фізичного стану особи. Можна виділити такі ступені дієздатності дитини: часткова дієздатність (до чотирнадцятирічного віку); неповна дієздатність (від чотирнадцяти до вісімнадцяти років); повна дієздатність (за загальним правилом мають особи, які досягли вісімнадцятирічного віку, однак вона може набуватися або надаватися особам до досягнення ними вісімнадцятирічного віку).

Особливої уваги заслуговує факт набуття дитиною повної цивільної дієздатності до досягнення нею вісімнадцятирічного віку. Із досягненням дитиною шістнадцятирічного віку вона має право на емансипацію. Важливо зазначити, що у разі набуття дитиною повної цивільної дієздатності (до досягнення нею вісімнадцятирічного віку) її правовий статус дитини, зокрема, в сімейному праві не змінюється, оскільки він не має прив'язки до дієздатності, а пов'язується з віком особи.

І третім елементом правосуб'єктності є деліктоздатність. У літературі більшість авторів розуміють деліктоздатність як здатність нести відповідальність за вчинене правопорушення [12, с. 167]. Інша група на-

уковців розглядає деліктоздатність ширше, вони вважають, що деліктоздатність означає здатність особи розумно оцінювати значення вчиненого, усвідомлювати свої дії, керувати ними, а тому і нести відповідальність за свої проступки [13, с. 35]. Іноді деліктоздатність трактують як здатність до вчинення правопорушень [14, с. 14]. Ми є прихильниками позиції, що деліктоздатність є саме можливістю (здатністю) дитини нести відповідальність за правопорушення.

Отже, малолітня дитина не несе відповідальності за завдану нею шкоду (частина 2 статті 311 Цивільного кодексу України). Водночас за загальним правилом неповнолітня особа несе відповідальність за порушення договору (як укладеного нею самостійно, так і укладеного за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальника або завдання шкоди несе неповнолітня особа самостійно. Якщо у неповнолітньої особи недостатньо майна для відшкодування збитків або завданої нею шкоди, батьки (усиновлювачі), піклувальники несуть додаткову відповідальність.

4. Права та обов'язки як елементи правового статусу дитини

Права, свободи та обов'язки є одними з ключових елементів правового статусу. Дитина володіє правами, свободами та обов'язками, які належать, гарантуються, покладаються на неї нормами різноманітних галузей права, однак, враховуючи тематику цієї роботи, в ній розглядатимуться тільки права та обов'язки дитини, передбачені нормами сімейного права.

Слід зазначити, що права дитини в контексті сімейних правовідносин у юридичній літературі минулих років не були предметом особливої уваги. Здебільшого розглядалися права та обов'язки батьків із виховання дітей. У працях фігурувало поняття «інтереси дитини», якому надавалися різноманітні тлумачення залежно від мети дослідження. З прийняттям СК України у 2004 році, де чітко регулюються права дитини, виникла необхідність докладного вивчення і систематизації прав дитини саме як учасника сімейних правовідносин – сімейних прав дитини [15, с. 204]. Отже, відповідно до положень чинного законодавства України діти в сімейному праві можуть бути самостійними носіями майнових та немайнових прав.

Особисті немайнові права дитини розглядаються як суб'єктивні особисті права, що мають об'єктом нематеріальні блага, які виникають із народження й припиняються з досягненням повної дієздатності, спрямовані на нормальний розвиток і соціалізацію дитини, мають високий ступінь публічного інтересу, що полягає в здійсненні конт-

ролю за діями батьків та осіб, що їх замінюють [16, с. 51]. Будь-які права дитини можуть називатися такими, якщо вони належать особі, що має статус дитини, який пов'язується з віком особи, а не з обсягом її дієздатності [17, с. 90].

Для початку слід зазначити, що правами дитини, передбаченими Конвенцією ООН про права дитини, є: право на ім'я; право знати своїх батьків і право на їх піклування; право на збереження індивідуальності, включаючи громадянство, ім'я і сімейні зв'язки; право дитини не розлучатися з батьками, всупереч їх бажанню; право дитини, яка розлучається з одним чи обома батьками, підтримувати на регулярній основі особисті відносини і прямі контакти з обома батьками; право на особистий захист та допомогу, що надається державою у зв'язку з тимчасовим або постійним позбавленням сімейного оточення або якщо дитина в її власних інтересах не може залишатися в такому оточенні.

До особистих немайнових прав дитини, які закріплені нормами СК України, належать такі: право на ім'я, по батькові, на зміну прізвища, право на проживання в сім'ї разом з батьками, право на контакт з батьками та іншими родичами, право на вибір місця проживання, право на власну думку, право на повагу, право на захист.

У свою чергу Ю.Ф. Беспалов поділяє особисті немайнові права дитини на: права, які індивідуалізують дитину (право на ім'я); права, які забезпечують розвиток дитини (право на здоровий фізичний розвиток, право на здоровий духовний розвиток, право на сімейне виховання); права, які характеризують дитину як самостійного суб'єкта сімейних правовідносин (право висловлювати свою думку, право бути заслуханим у процесі судового розгляду) [18, с. 38]. Так, В.П. Мироненко доповнює класифікацію прав дитини та вказує, що дитина має право не погоджуватися з неналежним виконанням батьками їхніх обов'язків та право на звернення за захистом своїх прав та інтересів до органів державної влади [19, с. 270]. Н.М. Конончук класифікує особисті немайнові права дитини на особисті немайнові права дитини, які виникають внаслідок народження та які виникають на підставі закону [15, с. 207].

Таким чином, сімейними правами дитини є права, які належать дитині від народження або з моменту, визначеного в законодавстві, до моменту досягнення особою вісімнадцятирічного віку, які спрямовані на забезпечення сімейного виховання та можливості розвитку особистості.

Друга група прав дитини – майнові права. На законодавчому рівні поняття «майнові права дитини» не визначено, однак вказане

поняття використовується в назві Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту майнових прав дітей». Із положень вказаного закону можна зробити висновки, що під майновими правами дітей законодавець розуміє як право власності дитини на майно, у тому числі на нерухоме майно, так і право користування житловим приміщенням. Норми СК України закріплюють такі майнові права дитини, як право власності дитини на майно, право дитини на користування майном батьків для забезпечення виховання та розвитку, право дитини на утримання від батьків. Закон України «Про охорону дитинства» також оперує поняттям «майнові права дітей», розуміючи під ними як право власності дитини на майно, так і її житлові права, спадкові права, зобов'язальні права. Крім того, діти стають і власниками цінних паперів, успадковують частки в статутних капіталах господарських товариств, тому вони стають ще й учасниками корпоративних відносин, а отже, їм належать і корпоративні права, серед яких існують і майнові права, зокрема право брати участь у розподілі прибутку товариства й одержувати його частину (дивіденди) та ін. [17, с. 96].

Підсумовуючи, слід зазначити, що сімейними майновими правами дитини, які обумовлені сімейно-правовим статусом дитини, є право власності дитини на майно, право дитини на користування майном батьків, право дитини на утримання від батьків та інших осіб, право дитини на рівень життя, необхідний для її розвитку.

Що стосується обов'язків дитини у сфері сімейного права, то чинне законодавство, враховуючи особливості дитини, майже не встановлює обов'язків для дітей. Обов'язком дітей, закріпленим чинним законодавством України у сфері сімейного права, є передбачений частиною 1 статті 172 СК України обов'язок: дитина зобов'язана піклуватися про батьків, проявляти про них турботу та надавати їм допомогу. Вважаємо, що турбота та піклування про батьків з боку дітей як їх обов'язок носить більшою мірою моральний характер та відбиває релігійні парадигми. Закріплення такого обов'язку дитини на законодавчому рівні є певною мірою недоцільним, оскільки змусити дитину турбуватися та піклуватися про батьків за допомогою державного примусу просто неможливо.

Таким чином, законодавець, враховуючи особливості такого суб'єкта права, як дитина, наділяє його правами у сфері сімейного права та не закріплює за ним обов'язків, оскільки останні через брак дієздатності у дитини здебільшого не можуть бути виконані.

Висновки

Підсумовуючи, слід зазначити, що останніми роками правовому статусу дитини, зокрема її правам, на законодавчому рівні приділяється велика увага. Про це може свідчити навіть факт імплементації низки міжнародно-правових актів у національне законодавство України. На рівні міжнародно-правових актів шляхом покладення обов'язків на держав-учасниць конвенцій передбачається якісна охорона та захист прав дитини. Вважаємо, що без дослідження сімейно-правового статусу дитини неможливо дослідити правовий статус людини взагалі, оскільки людина починається з дитини, а дитина починається із сім'ї.

Список використаних джерел:

1. Теорія держави і права: Академічний курс : підручник / Н.М. Оніщенко, О.В. Зайчук. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 688 с.
2. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підручник / Ольга Федорівна Скакун. – Х.: Консум, 2001. – 656 с.
3. Кравчук В.М. Конституційно-правовий статус: питання дефініції / В.М. Кравчук, О.М. Юхимюк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2010. – № 25. – С. 22–26.
4. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України : наук.-практ. коментар / З.В. Ромовська. – К.: Ін Юре, 2003. – 532 с.
5. Юхта О.Г. Теоретико-правовий аналіз концептуального поняття «правовий статус дитини» / О.Г. Юхта // Бюлетень Міністерства юстиції України : загальнодержавне науково-практичне фахове видання. – 2014. – № 12 (158). – С. 72–76.
6. Синегубов О.В. Правовий статус дитини, як учасника особистих немайнових прав / О.В. Синегубов // Форум права. – 2013. – № 1. – С. 900–907.
7. Саблук С.А. Окремі аспекти правового статусу дитини / С.А. Саблук // Університетські наукові записки. – 2005. – № 3 (15). – С. 143–147.
8. Красавчиков О. А. Гражданская правосубъектность как правовая форма / О. А. Красавчиков // Правовые проблемы гражданской правосубъектности : межвузовский сборник научных трудов. – 1978. – № 62. – С. 17–23.
9. Цивільне право України : загальна частина : підручник / [С.М. Бервено та ін.] ; за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика ; М-во освіти і науки України, КНУТШ. – 3-тє вид, переробл. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 973 с.
10. Водоп'ян Т.В. Проблема правового становища зачатої, але ще не народженої дитини в цивільному праві / Т.В. Водоп'ян // Університетські наукові записки. – 2006. – № 2 (18). – С. 133–138.
11. Нерсисянц В.С. Общая теория права и государства : учебник / В.С. Нерсисянц. – М.: Норма, 1999. – 552 с.
12. Веберс Я. Р. Правосубъектность граждан в советском гражданском и семейном праве : монография / Я.Р. Веберс. – Рига, 1976. – 232 с.

13. Смирнов В. Т. Общее учение о деликтных обязательствах в советском гражданском праве : учебное пособие / В.Т. Смирнов, А.А. Собчак. – Л.: ЛГУ, 1983. – 152 с.

14. Братусь С. Н. Субъекты гражданского права / С.Н. Братусь. – М.: Госюридздат, 1950. – 367 с.

15. Конончук Н.М. Класифікація прав дитини в сімейному законодавстві України / Н.М. Конончук // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – 2010. – Вип. 10. – С. 203–210. – (Серія 18 : Економіка і право).

16. Темникова Н. А. Реализация и защита личных неимущественных прав ребенка в семейном праве России : дис. ... кандидата юрид. наук : спец.

12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Темникова Наталья Александровна. – Омск, 2006. – 197 с.

17. Красицька Л.В. Проблеми здійснення та захисту особистих та майнових прав батьків і дітей : дис. ... док. юрид. наук : спец. 12.00.03 «цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Л.В. Красицька. – В., 2015. – 496 с.

18. Беспалов Ю. Ф. Семейные права ребенка и их защита / Ю.Ф. Беспалов. – Владимир, 2001. – 97 с.

19. Сімейне право України / під ред. В. П. Мироненко. – К.: «Правова єдність», 2008. – 477 с.

В статье рассматриваются проблемные вопросы семейно-правового статуса ребенка. Автор анализирует положения международного и национального законодательства, регламентирующие семейно-правовой статус ребенка. Также в статье подробно исследованы элементы семейно-правового статуса ребенка, а именно правосубъектность, права и обязанности ребенка.

Ключевые слова: ребенок, правовой статус, семейно-правовой статус, правосубъектность ребенка, права ребенка.

The article deals with the problematic issue of the legal status of child in a family. The author analyzes the international and national provisions of legislation. Also in the article investigated in detail the elements of legal status of a child in the family, such as legal personality rights and obligations of a child.

Key words: child, legal status, legal status of child in a family, legal personality of the child, rights of the child.

